

Anni Kyrövaara

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN KARTOITUS OSANA
LUVIAN LASTENSUOJELUSUUNNITELMAA

Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikan suuntautumisvaihtoehto

2009

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN KARTOITUS OSANA LUVIAN LASTENSUOJELUSUUNNITELMAA

Kyrövaara, Anni
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikan suuntautumisvaihtoehto
Syyskuu 2009
Rajaniemi, Kari
YKL: 37.42
Sivumäärä: 36

Asiasanat: hyvinvointi, lastensuojelu, lastensuojelulaki, lapset, nuoret

Tässä opinnäytetyössä selvitettiin luvialaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa, sekä tarkasteltiin teoriapohjalta lakisääteistä lastensuojelusuunnitelmaa ja sen laatimista. Tavoitteena oli koota hyvinvointia kuvaavia tietoja mittariston muotoon, sekä laatia sen pohjalta kirjallinen nykytilan kuvaus lastensuojelusuunnitelman laatimiseksi.

Lakisääteisen lastensuojelusuunnitelma on uusi väline ohjata, johtaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa. Kaikissa suomalaisissa kunnissa ei vuoteen 2008 mennessä ole ollut käytössä lapsipoliittista ohjelmaa, mutta lakimutoksen seurauksena jokaisella kunnalla tulee olemaan väline lastensuojelun toteuttamisessa.

Opinnäytetyön teoreettisessa osassa käsiteltiin hyvinvointia käsitteenä sekä lastensuojelusuunnitelman laatimista ja arviointia. Empiirinen osuus koostui mittariston sekä nykytilan kuvauksen laatimisen tarkastelusta ja siinä esiteltiin myös työn tulokset ja niistä tehdyt johtopäätökset. Aineisto kerättiin tilastotiedoista, keskustelujen sekä henkilökohtaisten tiedonantojen pohjalta. Yhteistyötahoja työn aikana kertyi useita. Kunnan eri alojen edustajien lisäksi yhteistyötahoina oli eri järjestöjä sekä valtakunnallisia organisaatioita. Luvialaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa käsittelevä mittaristo ja sen pohjalta laadittu nykytilan kuvaus tulevat olemaan osa lakisääteistä lastensuojelusuunnitelmaa ja ennen kaikkea väline sen laatimisessa. Niiden on tarkoitus toimia myös keskustelun herättäjänä suunnitelman laatimisesta vastuussa olevien tahojen keskuudessa.

A SURVEY OF CHILD AND YOUTH WELFARE AS A PART OF THE CHILD WELFARE PLAN IN LUVIA

Kyrövaara, Anni
Satakunta University of Applied Sciences
Degree programme of Social Services studies
Social pedagogy
September 2009
Rajaniemi, Kari
PLC: 37.42
Number of pages: 36

Keywords: welfare, child welfare, child welfare law, children, youth

The aim of this thesis was to study the welfare of the children and the youth of Luvia. Another significant element of the thesis was a theoretical examination of the statutory child welfare plan and its preparation. The information regarding child welfare in Luvia was gathered into a form of a table and later into a written description of the present conditions.

The statutory child welfare plan is a new tool to direct, manage and develop child welfare in the rural districts. By 2008 the majority of Finnish rural districts did not carry out any specific political plan regarding the welfare of children. As a result of the new child welfare law, all rural districts will now have a tool to carry out child welfare.

In the theoretical part of the thesis welfare was studied as a concept. The statutory child welfare plan was also examined and evaluated from a theoretical point of view. The process of making the thesis, the results and also the conclusions were explained in the empirical part of the text. Material was collected from statistics on the basis of discussions and personal communication. The study was made in cooperation with several informed sources. In addition to local sources, cooperation with many national organizations led a significant role in the process. The table and description of the present conditions of child and youth welfare will be tools, but also one section of the final statutory child welfare plan. Their purpose is also to arouse interest and stir a debate among those who are responsible for making the final plan.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI	7
2.1 Lasten ja nuorten hyvinvointi	7
2.2 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	9
2.2.1 Suunnitelman laadinta.....	9
2.2.2 Suunnitelman seuranta ja arviointi	11
2.3 Lastensuojelu Luvialla.....	12
3 LASTENSUOJELUSUUNNITELMAN TAUSTATIETOJEN KERÄÄMINEN	14
3.1 Aineiston tilastollinen kerääminen sekä muut menetelmät	14
3.2 Nykytilan kuvauksen laadinta prosessina.....	16
3.3 Yhteistyötahot	18
4 LUVIAN KUNNAN LASTENSUOJELUN NYKYTILA JA LASTEN HYVINVOINTI	19
4.1 Nykytilan kuvaus.....	19
4.1.1 Väestö, työllisyystilanne ja rikollisuus	19
4.1.2 Päivähoito ja peruskoulu.....	21
4.1.3 Oppilaiden hyvinvointi	22
4.1.4 Fyysinen ja psyykinen terveys	24
4.1.5 Sosiaalipalvelut	26
4.1.6 Vapaa-aika, järjestöt ja seurakunnan toiminta	28
4.2 Nykytilan kuvaus osana lastensuojelun suunnitelmaa	29
5 TULOSTEN TARKASTELU	30
6 POHDINTA	33
LÄHTEET	35

LIITTEET

LIITE 1 Mittaristo - Luvian kunnan lastensuojelun nykytila ja lasten hyvinvointi

LIITE 2 Mittariston lähdeluettelo

LIITE 3 Selitykset mittariston indikaattoreille

LIITE 4 Tutkimuslupa

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on lakisääteisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (Lastensuojelulaki 2007/417, 12§) teoriapohjainen tarkastelu sekä sen valmistelua tukemaan laatimani nykytilan kuvaus Luvian lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Aloite työn tekemiseen tuli Luvian kunnan sosiaalivirastosta. Satakunnan ammattikorkeakoululta toivottiin opiskelijaa osallistumaan kunnan lastensuojelusuunnitelman tekemiseen ja tietojen keräämiseen.

Tavoitteena oli kerätä lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvää tietoa tekemällä yhteistyötä kunnan eri toimialojen edustajien, järjestöjen, seurakunnan sekä valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Tietojen keräämisen pohjana käytin lapsitiedon mittaristoa, joka sisälsi monta eri lasten hyvinvoinnin osa-alueita. Mittaristo oli muokattu versio jo muualla käytössä olleesta mittaristosta. Tietojen kerääminen onnistui vaihtelevasti; lastensuojelu kunnassa kattaa monia eri osa-alueita ja joidenkin tietojen selvittäminen oli helpompaa kuin toisten. Nykytilan kuvauksen laadinta tapahtui kevään 2009 aikana. Osallistuin Luvian lastensuojelusuunnitelman työryhmän kokouksiin, joissa työryhmän kesken suunniteltiin lastensuojelusuunnitelman laatimista ja pohdittiin mitä suunnitelman tulisi Luvian tapauksessa sisältää ja mitä kohtia tulisi korostaa. Muu yhteydenpito tapahtui puhelimitse ja sähköpostilla. Nykytilan kuvaus on esitelty opinnäytetyön neljännessä osiossa.

Jokainen kunta on velvollinen laatimaan lastensuojelun suunnitelman ja sen onnistunut laatiminen vaatii hyviä pohjatietoja kunnan lasten hyvinvoinnin tilasta. Näin ollen tietojen keräämiselle ja nykytilan kuvauksen laatimiselle oli selkeä tilaus. Myös itse lastensuojelusuunnitelman tarkastelu on hyödyllistä asian ollessa suhteellisen uusi lastensuojelun ja kunnan toiminnan piirissä.

2 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

2.1 Lasten ja nuorten hyvinvointi

Lapset ovat tulleet näkyväksi yhteiskunnan osaksi 1900-luvun aikana. Lapsen oikeudet on tunnustettu kansainvälisessä Lapsen oikeuksien yleissopimuksessa, joka hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa vuonna 1989. Se on maailman toiseksi laajimmin ratifioitu ihmisoikeussopimus. Sopimus käsittää oikeudet, jotka kaikilla lapsilla tulee olla "ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittisiin mielteisiin, kansallisuuteen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen tai syntyperään" katsomatta. Suomessa sopimus tuli voimaan vuonna 1991. Vuonna 2007 julkistetun UNICEF:in raportin mukaan Suomi sijoittuu lasten hyvinvoinnissa neljänneksi 21 OECD-maan välisessä vertailussa. Ennen Lapsen oikeuksien yleissopimusta laadittiin Lapsen oikeuksien julistus vuonna 1959, joka ei kuitenkaan yleissopimuksen tapaan sido valtioita oikeudellisesti. (Unicef 2009.)

Suomessa yksi merkittävä lasten hyvinvoinnin reunaehtoja määrittelevä tekijä on lastensuojelulaki (2007/417), jonka uusin versio tuli voimaan 1.1.2008 (Valtion säädöstietopankki 2009). Sen tehtävänä on myös puuttua asiaan, mikäli lapsen terveys ja kehitys vaarantuvat (Törrönen 2001, 20). Uudistetun lainsäädännön tavoitteena on siirtää lastensuojelutoimenpiteiden painopistettä ennaltaehkäisyyn, varhaiseen tukeen ja avohuoltoon. Keskeisimmät asiat, joita uudella lailla on tarkoituksena tehostaa, ovat viranomaisten välinen yhteistyö, lapsen ja vanhempien osallisuus ja oikeusturva sekä kunnan velvollisuuksien täsmentäminen. Lastensuojeluprosessia ja menettelytapoja on myös uudistettu ja selkiytetty uudessa laissa. (Taskinen 2008, 7.) Vaikka lait ja sopimuksen luovat puitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnille, eivät ne kuitenkaan pysty täysin ratkaisemaan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä ja ongelmia. Monien eri tahojen rinnalla ne ovat kuitenkin tärkeä tekijä lapsuuden hyvinvoinnin määrittämisessä, kehittämisessä sekä arvioinnissa. (Törrönen 2001, 20.)

Nykymaailmassa lasten ja nuorten elämään liittyy monia muutoksia ja haasteita. Näiden mukana muuttuvat myös hyvinvointipoliittiset toimijat ja niiden väliset suhteet. Jatkuvaa arviointia lasten hyvinvoinnin tilasta ja kehittämistarpeista tarvitaan, jotta lasten hyvinvointia pystytään edistämään ja ehkäisemään syrjäytymistä. (Törrönen 2001, 20.) Lasten hyvinvointiin panostaminen on erittäin tärkeää, ja siitä riippuu myös koko yhteiskunnan tulevaisuus. Tähän tarvitaan laajoja yhteiskunnallisia toimia ja toimivaa yhteistyötä eri tahojen välillä. (Taskinen 2008, 10.)

Hyvinvointia käsitteenä voidaan lähestyä sekä subjektiivisesta että objektiivisesta näkökulmasta. Subjektiivinen näkökulma tarkoittaa lasten omaa käsitystä hyvinvoinnistaan, jota painotetaan entistä enemmän fyysisen terveyden ohella. Objektiivisellä hyvinvoinnilla taas tarkoitetaan hyvinvoinnin ulkoisia ehtoja, jolloin tutkitaan varsinaisia elinoloja. Hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi fyysinen terveys, perhe ja muut sosiaaliset suhteet, työllisyys, taloudelliset resurssit, koulutusmahdollisuudet, asuminen, vapaa-aika ja sosiaalinen turvallisuus. Objektiivisten ja subjektiivisten hyvinvoinnin kriteereiden suhteessa on paljon selvitettävää. Lasten hyvinvoinnin tutkimisessa tarvitaan välineitä hyvinvoinnin seuraamiseksi, mutta myös lasten omilla arvioilla hyvinvoinnista ja sen edistämisestä tulee olla vahva rooli. (Törrönen 2001, 21-23.)

Lastensuojelu tulee usein kysymykseen kun lapsen kehitys on vaarassa tai muuten lapsen elämään liittyy huolestuttavia tekijöitä, jolloin on kyseessä lapsi- tai perhekohtainen lastensuojelu. On kuitenkin otettava huomioon, että lastensuojeluun sisältyy myös ennaltaehkäisevää toimintaa, joka koskee kaikkia lapsia elämäntilanteeseen katsomatta. Kasvuoloihin vaikuttaminen sekä lasten ja huoltajien tukeminen peruspalveluissa ovat ennaltaehkäisevää lastensuojelua. Lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia edistetään ja turvataan ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja palveluilla. Lastensuojelu ei näin ollen ole pelkästään lastensuojeluviranomaisten asia, vaan se koskee muitakin viranomaisia ja kaikkia kansalaisia. Elinympäristöön kohdistuvat päätökset koskevat kaikkia lapsia, ja niiden avulla voidaan vai-

kuttaa lasten kasvuoloihin positiivisella tavalla. Lapset ovat aikuisia kokonaisvaltaisemmin sidoksissa elinympäristöönsä. Monilla yhteiskunnallisilla päätöksillä on vaikutusta lasten elämään, ja lapset tulee ottaa huomioon kaikissa elinympäristöä koskevissa päätöksissä. On myös muistettava, että vaikka päätöksiä tehdessä ei ensisijaisesti ole ajateltukaan lapsia, vaikuttavat ne kuitenkin lapsiin tavalla tai toisella. (Taskinen 2008, 10-11.)

2.2 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Kuntien velvollisuuksia lastensuojelussa täsmennettiin vuoden 2008 alusta voimaan tulleessa lastensuojelulaissa. Laki velvoittaa kaikkia kuntia laatimaan varhaista puuttumista, lastensuojelun järjestämistä ja ennaltaehkäisyä koskeva lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ts. lastensuojelusuunnitelma. (Taskinen 2008, 9.)

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417 12§

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (365/1995) 65§:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

2.2.1 Suunnitelman laadinta

Vuonna 2000 Kuntaliitto antoi kunnille suosituksen laatia lasten hyvinvointityötä ohjaava ja kehittävä lapsipoliittinen ohjelma. Vuonna 2005 suomalaisista lapsista

83 prosenttia asui kunnassa, jossa oli käytössä lapsipoliittinen tai muu vastaava ohjelma. Ohjelmien avulla kunnat ovat kehittäneet lasten ja nuorten hyvinvointityötä, kasvuoloja ja palveluita. Ohjelmat valmisteltiin eri tahojen yhteistyönä, ja mukana ohjelmien laatimisessa oli kuntien lisäksi esimerkiksi eri järjestöjä ja seurakuntia. (Rousu, S. 2008, 3.)

Edellä esitetyn lain mukaan kuntien aiemmin laatimista lapsipoliittisista ja lastensuojelua koskevista suunnitelmista on tullut uuden lastensuojelulain johdosta lakisääteisiä. Suunnitelma on uusi lakisääteinen väline ohjata, johtaa ja kehittää lasten hyvinvointityötä kunnissa. Se on jatkossa osa kunnan vakiintunutta toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin vuosirytmiiä. (Sosiaaliportti 2009.) Kunnan velvollisuutta lastensuojelun ennaltaehkäisevään toimintaan, varhaiseen puutumiseen ja lastensuojelun järjestämiseen on täsmennetty nimenomaan lakisääteisellä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalla. (Taskinen 2008,9.) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ts. lastensuojelun suunnitelma, voi pohjautua kunnan tai alueen lapsipoliittiseen suunnitelmaan tai olla sen osa. Aivan kuten lapsipoliittinen ohjelma, tulee lastensuojelun suunnitelmakin toteuttaa yhteistyössä, kuullen asiakkaiden, eri hallintokuntien, ammattikuntien ja palvelujen edustajia, sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen kokemuksia ja näkemyksiä. (Taskinen 2008, 25.) Lastensuojelun suunnitelman tulee liittyä kunnan toiminta- ja taloussuunnitteluun. Suunnitelmassa tulee osoittaa lastensuojeluun käytettävissä olevat resurssit sekä ennaltaehkäisevän lastensuojelun että lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun osalta. (Taskinen 2008, 9.)

Lastensuojelun suunnitelman tulee sisältää tiedot:

- 1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- 2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- 3) lastensuojelun tarpeesta kunnassa
- 4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista

- 5) lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä
- 6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä
- 7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

(Rousu, S. 2008, 5)

Suunnitelman keskeisenä elementtinä on lasten ja perheiden tarpeiden kartoitus. Suunnitelmassa tulee kuvata kunnan käytössä olevat lapsiin ja nuoriin kohdistetut voimavarat. Kunnan päättäjät voivat näin ollen suunnitelman tietojen perusteella arvioida, onko voimavarat suunnattu tarkoituksenmukaisesti ja mitkä osa-alueet tarvitsevat lisäresursseja. (Taskinen 2008, 26.) Suunnitelma koskee koko kuntaa ja sen eri toimialoja. Yhdyskuntasuunnittelu, liikunta-, nuoriso-, vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta, varhaiskasvatus, koulu sekä sosiaali- ja terveyspalvelut tuovat kaikki oman osaamisensa suunnitelman laatimiseen. Lastensuojelulaki koskee laajasti kuntaa ja kaikkia sen eri toimialoja, ja suunnitelman tulee edistää lastensuojelun keskeisiä tavoitteita. Kunnan tehtävänä on vastata siitä, että ehkäisevä lastensuojelu sekä lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään kunnan tarpeiden mukaisesti. (Rousu, S. 2008, 7.) Lastensuojelun suunnitelman tulee jäädä osaksi kunta- ja taloussuunnitelmaa ja se on tarkistettava kerran valtuustokaudessa (Taskinen 2008, 27).

2.2.2 Suunnitelman seuranta ja arviointi

Suunnitelman toteutumista tulee seurata määräajoin. (Taskinen 2008, 27.) Suunnitelmalla tulisi olla selvät tavoitteet, sillä ilman tavoitteita on vaikea arvioida lastensuojelutyössä onnistumista. Suunnitelman ja arvioinnin tehtävinä ovat

- 1) hankkia suunnitelmallisesti palautetietoa

- 2) käydä keskustelua ja yhdessä arvioida asioiden nykytilaa ja suunnitelman vaikutuksia
- 3) tukea kunnan päätöksentekoa ja johtamista
- 4) hyödyntää koottua tietoa toiminnan toteuttamisessa

Suunnitelman toteutumisen seurannassa ja arvioinnissa tärkeää on seurantatietojen kerääminen. Tiedot voivat olla suurelta osin tilastotietoja, mutta myös lasten ja vanhempien kokemustiedon huomioon ottaminen on tärkeää. Monialainen yhteistyöryhmä tulee olla mukana myös suunnitelman tässä vaiheessa. Seurannasta ja arvioinnista tulisi yleensä seurata jotain; huolenpitotoimia koskien toimivia käytäntöjä ja kehittämispäätöksiä asioissa jotka vaativat parannusta. (Rousu, S. 2009, 9-10.)

Sirkka Rousun (2007, 284-285) mukaan lastensuojelun tuloksellisuuden kriittisiä tekijöitä on viisi: Perusedellytysten kolme kriittistä menestystekijää ovat vankka asiakaslähtöinen organisaatio, osaamisen vastaaminen lastensuojelun ajankohtaisia vaatimuksia sekä asiakkaan voimavarojen edistäminen toimintaprosesseilla. Vaikuttavuuden kaksi tärkeintä menestystekijää ovat asiakkaan kokemukset elämänlaatunsa kohentumisesta, sekä lapsen ja nuoren kasvun riskiolosuhteiden väheneminen.

Lastensuojelun suunnitelma puuttuu vielä suurelta osalta suomalaisista kunnista. Uuden lastensuojelulain voimaan tulosta 1.1.2008 on aikaa puolitoista vuotta, ja lastensuojelusuunnitelma on monessa kunnassa vasta tekeillä. Suunnitelman tuloksellisuutta voidaan siis arvioida ja mitata valtakunnallisesti vasta myöhemmin, kun sen toteuttaminen on yleistynyt nykyistä laajemmalle.

2.3 Lastensuojelu Luvialla

Luvian kunnassa toteutetaan yhdenmukaista sosiaalityötä. Yhden ihmisen vastuulla on siis kaikki sosiaalityön osa-alueet. Luvialla toimii yksi sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijän työtehtäviä lastensuojelussa ovat lastensuojeluilmoitusten vastaanotto, avohuollon tukitoimien järjestäminen, huostaanoton valmisteleminen sekä kiireellisten sijoitusten päätökset. Lisäksi sosiaalityöntekijä on yhteydessä sijoitettuihin lapsiin, osallistuu näiden asiakassuunnitelmien laatimiseen ja on mukana vanhempien ja lasten tapaamisissa. Sosiaalityöntekijän toimenkuvaan kuuluu myös kirjaaminen. (U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009.)

Luvian sosiaalitoimi sai yhdessä Rauman sosiaalitoimen kanssa rahoituksen lääninhallitukselta sosiaalityön ammatti- ja tehtävärakennehankkeeseen. Hankeaika on 1.8.2007 – 31.10.2009. Sosiaalityöntekijän työparina toimii hankkeeseen palkattu sosiaaliohjaaja. (Luvian kunnan tilinpäätös ja toimintakertomus – perusturva 2008.)

Luvialla on lastensuojelun piirissä tarjottu seuraavia avohuollon tukitoimia:

- kotipalvelun perhetyö
- taloudellinen tuki
- ammatillinen tukihenkilötoiminta
- tuettujen lomien tarjoaminen
- lasten harrastusten tukeminen
- keskusteluapu
- terapian kustantaminen
- perheneuvolaan ja perheasiainneuvottelukeskukseen ohjaaminen Poriin
- terveyskeskuspalvelut
- päivähoido
- tukiperhetyö
- koulunkäynnin tukeminen

(U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009.)

Edellisten lisäksi sosiaaliohjaajan tehtävänä on pitää viikoittaista vastaanottoa peruskoululla. Luvian peruskoululla ei ole omaa koulukuraattoria tai –psykologia, joten vastaanotolle on ollut selvä tilaus. Sosiaaliohjaajan tehtäviin on kuulunut myös uusiin vauvaperheisiin terveydenhoitajan kanssa yhteistyönä tehtävät vauvakäynnit. Vauvakäyntien tarkoituksena on tuoda sosiaalipalvelut tutummaksi ja lähemmäs kotia, jotta kynnyks sosiaalipalveluihin ei kasvaisi liian suureksi. (U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009.)

Tulevaisuudessa Luvian perusturva on osa laajempaa satakuntalaista perusturvan yhteistoiminta-aluetta. Alueeseen tulevat kuulumaan seuraavat kunnat: Luvia, Merikarvia, Pori, Noormarkku, Pomarkku sekä Ulvila. Perusturvan tuleva henkilökuntamäärä on noin 2800 työntekijää. Sopimusten laatimiseksi on perustettu 14 eri alojen työryhmää. Työryhmät ovat kartoittaneet nykytilanteen sekä kuvailleet ihannetilän johon tulisi pyrkiä. Tärkeänä on nähty, että kunnissa säilyvät omat työntekijät sekä sosiaali- että terveydenhuollossa. Yhteistoiminta-alueen johtoryhmä on valittu ja kuntien yhteinen perusturva-lautakunta kokoontuu 1.8.2009 lähtien. (Kuntatiedote 25.6.2009.) Luvian lastensuojelu kuuluu yhteistoiminta-alueella Sosiaali- ja perhepalveluihin. Vielä tässä vaiheessa ei ole tietoa siitä, onko lastensuojelu yhteistoiminta-alueella yhteistä, keskitettyä palvelua vai kunta-kohtaista palvelua. (E. Kivikko, henkilökohtainen tiedonanto 6.7.2009.)

3 LASTENSUOJELUSUUNNITELMAN TAUSTATIETOJEN KERÄÄMINEN

3.1 Aineiston tilastollinen kerääminen sekä muut menetelmät

Tutkimuskysymyksiksi asetin kaksi seuraavaa ongelmaa: Mikä oli luvialaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila vuosina 2007 sekä 2008? Mikä on lakisääteinen lastensuojelusuunnitelma? Nämä kaksi kysymystä ohjasivat minua opinnäytetyön sisällön laatimisessa. Ensimmäiseen kysymykseen toimivat vastauksena työn tulokset, ja toiseen kysymykseen olen vastannut opinnäytetyön teoriaosuudessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointia kuvaavien tietojen keräämisessä käytin työvälineenä mittaristoa. Ajatus lapsitiedon mittariston käyttämisestä tiedonkeruussa lähti liikkeelle Kuntaliiton LapsiARVI-hankkeen suosituksesta. Kuntaliiton mukaan esimerkiksi lapsipoliittisia ohjelmia laadittaessa ongelmaksi on koettu mm. epätie-toisuus siitä, minkälaisia tietoja olisi relevanttia hyödyntää ohjelmia laadittaessa ja toiminnan onnistumista arvioitaessa. Tähän tarpeeseen on pyritty vastaamaan juuri lapsitiedon mittariston avulla. (Kuntaliitto 2009)

Alussa käytössäni oli sekä Kuntaliiton laatima lapsitiedon mittaristo (Kuntaliitto 2009) että Rauman kaupungilla käytössä ollut mittaristo. Mittariston tehtävänä oli toimia tietolähteenä nykytilan kuvaukselle ja antaa tarkkoja yksittäisiä tilastotietoja kunnan lasten hyvinvoinnin tilasta. Lopullisen mittariston tein Rauman version pohjalta, muokaten mittaristoa vastaamaan paremmin Luvian kunnan tarpeita. Laatimani mittaristo (Liite 1) koostuu kahdentyyppisistä indikaattoreista; taustatiedoista sekä lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä palveluja kuvaavista tiedoista. Taustatiedot ovat Luvian kuntaa koskevia väestöön, työttömyyteen ja rikkollisuuteen liittyviä tietoja. Toiset indikaattorit koskevat oppilashuoltoa, päivähoidtoa, terveyttä, kulttuuria, kirjastoa, nuoriso- ja vapaa-aikaa, ympäristöä, sosiaalitoimea, seurakuntaa sekä järjestöjä.

Mittaristo muokkautui lopulliseen muotoonsa projektin kuluessa. Jotkut mittaristossa jo valmiina olleet tiedot olivat tarpeettomia ja joitain tietoja lisäsin niiden ollessa merkittäviä tutkimuksen kannalta. Joitain asioita halusin tuoda esille niiden poikkeavuuden takia, kiinnittääkseni huomiota tiettyihin epäkohtiin. Lisäsin mittaristoon myös positiivisia tietoja kunnan toiminnasta, sillä näin tarpeelliseksi

tuoda esille myös jo toimivia käytäntöjä. Näitä olivat esimerkiksi aktiivinen nuoris- ja vapaa-aikatoiminta sekä sosiaaliohjaajan vauvakäynnit.

Ensimmäisessä monialaisen yhteistyöryhmän, ts. lastensuojelusuunnitelman työryhmän, kokouksessa kunnan eri toimialoilta nimettiin vastuuhenkilöt keräämään oman toimialansa tietoja ja välittämään ne minulle. Mittaristossa oli paljon kohtia joissa ei ollut ulkopuolista vastuuhenkilöä, joten kyseisten tietojen kerääminen jäi minulle. Myös Satakuntaa ja koko Suomea koskevien vertailutietojen kerääminen oli vastuullani.

Kaikista työssäni tarvitsemista tiedoista ei ollut kirjallista dokumenttia, joten monet työni tiedot olen saanut henkilökohtaisten tiedonantojen kautta. Henkilökohtaisia tiedonantoja sain esimerkiksi sosiaaliviraston työntekijöiltä, koululta ja Mannerheimin lastensuojeluliitolta. Tiedonantajat olivat ammatti-ihmisiä ja koin henkilökohtaiset tiedonannot yhtä luotettaviksi kuin kirjallisena saadut dokumentit. Esimerkiksi yhdennetty sosiaalityö koettiin vaativaksi työmuodoksi. Tämä kyseinen tieto oli kokemusperäistä, eikä sitä ollut mahdollista tarkastella tilastojen valossa. Tieto välittyi minulle kuitenkin henkilökohtaisen tiedonannon kautta ja halusin tuoda sen esille nykytilan kuvauksessa.

3.2 Nykytilan kuvauksen laadinta prosessina

Aloitin oman tehtäväni mittariston parissa, keräten siihen tarvittavia tietoja. Tehtäväni piti siis rajoittua mittariston muokkaamiseen ja täydentämiseen, jota oli tarkoitus käyttää lähteenä ja apuvälineenä lastensuojelusuunnitelman laatimisessa. Mittariston valmistuessa päätin laatia lasten ja nuorten hyvinvointia koskevat tiedot myös kirjalliseen muotoon, josta kävisi ilmi asioita myös mittariston ulkopuolelta. Laadin siis mittariston lisäksi tiivistetyn nykytilan kuvauksen luvialaisten

lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta. Nykytilan kuvausta toivottiin myös kunnan taholta.

Osallistuin alusta asti lastensuojelusuunnitelman työryhmän kokouksiin, joissa käsiteltiin Luvian lastensuojelun nykytilaa sekä pohdittiin parannusehdotuksia tulevaa lastensuojelusuunnitelmaa varten. Oma roolini oli vastaanottaa ja koota ideoita sekä ehdotuksia työryhmän jäseniltä. Kokouksien aikana osallistuin myös käytyihin keskusteluihin ja tein niistä muistiinpanoja. Kokouksiin osallistuminen selkiytti omaa rooliani ja sain ensikäden tietoa mittariston laatimiseen. Osallistuin kokouksiin kevään 2009 aikana, mutta työryhmän työ jatkuu syksyllä 2009. Lastensuojelusuunnitelman on tämän hetkisen tiedon mukaan tarkoitus valmistua vielä vuoden 2009 aikana.

Nykytilan kuvaukseen tarvitsin mittariston lisäksi tarkempia tietoja eri aloilta ja täydensin tietoja uusien yhteydenottojen avulla. Käytin kuvauksen laatimisessa apuna myös Pohjois-Savon lastensuojelun suunnitelmapohjaa (Heinonen, Pitkänen, Kirjavainen 2008), jota käsiteltiin myös lastensuojelusuunnitelman työryhmän kokouksissa. Tavoitteenani oli saada nykytilan kuvauksesta tiivis mutta tietorikas teksti. Jaoin kuvauksen kuuteen eri osioon hyvinvointiin vaikuttavien eri tekijöiden mukaisesti. Niin kuin mittaristossakin, myös nykytilan kuvauksessa lastensuojelua on käsitelty laajempina kokonaisuutena, jossa lastensuojelu on nähty lapsi- ja perhekohtaisen työn lisäksi myös ennaltaehkäisevänä toimintana. Ennaltaehkäisevä toiminta koskee kaikkia lapsia heidän elämäntilanteisiinsa katsomatta. Esimerkiksi koulu- ja harrastustoiminta lasketaan tällöin osaksi lastensuojelua.

Nykytilan kuvaus, eli varsinainen työni tulos, on esitelty tämän opinnäytetyön neljännessä osiossa.

3.3 Yhteistyötahot

Yhteistyötahoja nykytilan kuvauksen projektissa oli useita. Erityisesti mittariston tietojen keräämisessä olin yhteydessä moniin eri kunnan toimialojen edustajiin, järjestöjen edustajiin ja isoihin organisaatioihin. Isoissa organisaatioissa oikean henkilön tavoittamisen vaikeus hidasti hieman tietojen saamista, mutta lopulta kaikilta yhteistyötahoilta löytyi henkilö joka osasi auttaa mittariston täydentämisessä.

Keskeisin yhteistyötaho työssäni oli Luvian sosiaalitoimisto. Eniten olin yhteydessä sosiaaliohjaaja Ulla Tuunaseen. Muita sosiaalitoimiston yhteistyöhenkilöitä olivat sosiaalityöntekijä Jorma Uotila sekä perusturvajohtaja Eini Kivikko. Pidimme sosiaaliohjaajan ja sosiaalityöntekijän kanssa muutaman opinnäytetyöpalaverin, jossa kävimme läpi omaa rooliani lastensuojelusuunnitelman laatimisessa sekä pohdimme nykytilan kuvauksen sisältöä ja tavoitteita.

Lastensuojelusuunnitelman työryhmän jäsenet olivat toinen keskeinen yhteistyötaho. Kokoonnuimme työryhmän kanssa kolme kertaa kevään 2009 aikana. Työryhmän jokaisella toimi-alalla oli oma vastuhenkilönsä nykytilan kuvauksen tietojen hakemisessa. Vastuuhenkilön oli määrä lähettää tiedot minulle sovittuun määräaikaan mennessä. Pidin yhteyttä vastuuhenkilöihin lähinnä sähköpostin välityksellä. Välillä tiedot kiersivät useamman henkilön kautta, jolloin yhteyshenkilöiden piiri laajeni suunniteltua monimuotoisemmaksi.

Luvian tietojen lisäksi tarvitsin myös vertailuluvuiksi valtakunnallisia tietoja eri aloilta. Tietoja sain suuremmilta organisaatioilta, kuten esimerkiksi Kirkkohallitukselta, Terveystieteiden- ja hyvinvoinnin laitokselta, poliisilta sekä opetusministeriöltä. Yhteydenotot isompien organisaatioiden edustajiin olivat mielenkiintoinen osa työtäni. Kyseiset tahot olivat erittäin aktiivisia tietojen lähettämässä ja vaikuttivat merkittävästi työni muokkautumiseen.

4 LUVIAN KUNNAN LASTENSUOJELUN NYKYTILA JA LASTEN HYVINVOINTI

4.1 Nykytilan kuvaus

Seuraavassa osiossa esittelen kevään 2009 aikana laatimani nykytilan kuvauksen lastensuojelusta sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnista Luvialla. Suurin osa kuvauksen tiedoista perustuu mittaristoon (Liite 1) keräämiini tietoihin, mutta olen sen lisäksi kerännyt luvialaisten lasten hyvinvointiin liittyvää materiaalia myös muista lähteistä. Nykytilan kuvaus on laadittu olemaan avuksi lakisääteistä lastensuojelun suunnitelmaa laadittaessa. Sen on tarkoitus antaa tiivistetty kuvaus luvialaisten lasten hyvinvoinnista ja heille tarjotuista palveluista, sekä nostaa esille yksittäisiä epäkohtia ja toisaalta jo toimivia käytäntöjä. Lastensuojelun suunnitelman valmistuessa nykytilan kuvaus on tarkoitus liittää itse suunnitelmaan. Lastensuojelun suunnitelman laatimisesta Luvialla ovat päävastuussa sosiaalityöntekijä Jorma Uotila, sosiaaliohjaaja Ulla Tuunanen sekä lastensuojelun suunnitelman työryhmä.

4.1.1 Väestö, työllisyystilanne ja rikollisuus

Luvian kunnassa asui vuoden 2007 lopussa 3321 asukasta, joka oli 1,5% Satakunnan maakunnan asukasluvusta (228 431). Vuoden 2008 lopussa Luvian asukasluvu oli 3317, eli suurta muutosta vuoden aikana ei väkiluvussa ollut tapahtunut. 0-14-vuotiaiden osuus asukasluvusta oli vuonna 2007 17,8%. Koko maan asukasluvusta oli tuolloin 0-14-vuotiaita 16,9%, eli noin prosenttiyksikön verran vähemmän. 15-64-vuotiaita Luvian asukkaista oli 64,2% ja 65 vuotta täyttäneiden väestönosuus 18,0%. Alaikäisten eli alle 18-vuotiaiden osuus Luvian asukasluvusta oli 23,0%, eli lähes neljännes (Sotkanet 2009). Luvialla asutaan muuhun maahan

verrattuna melkein kolme kertaa väljemmin, asukastiheyden ollessa Luvialla 19,6 as/maakm².

Työttömyystilanne Luvialla on ollut lähes samalla tasolla Satakunnan ja koko maan kanssa. Vuonna 2007 kokonaistyöttömyys työvoimasta oli 9,5%, kun vastaava luku koko maassa oli 8,4%. Nuorisotyöttömien osuus 15-24-vuotiaista oli 11,2%, samoin kuin Satakunnassa. Vaikka nuorisotyöttömyys oli suunnilleen samansuuruista Luvialla kuin muualla maassa, toimeentulotukea saaneita nuoria (18-24-v.) oli noin kuusi prosenttiyksikköä vähemmän kuin Satakunnassa (13,6%). Lapsiperheistä toimeentulotukea Luvialla sai vuonna 2007 6,3%, mikä on vähemmän kuin muualla maassa. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli Luvialla jopa 36,2%. Pitkäaikaistyöttömiä koko maan työttömästä työvoimasta oli 24,0%. Tässä on siis yli 12 prosenttiyksikön ero.

Nuorten tekemien epäiltyjen rikosten lukumäärät (tekijän asuinkunta Luvia) poikkesivat huomattavasti toisistaan vuosina 2007 ja 2008. Esimerkiksi alle 15-vuotiaiden tekemiä epäiltyjä omaisuusrikoksia on vähän, vuonna 2007 ei yhtään ja vuonna 2008 4 kappaletta. Omaisuusrikosten lukumäärä lisääntyy epäillyn iän kohotessa. 15-17-vuotiaiden tekemiä omaisuusrikoksia on vuosina 2007 ja 2008 ollut enemmän kuin alle 15-vuotiaiden, ja 18-28-vuotiaiden tekemiä vielä enemmän. Alle 18-vuotiaiden tekemiä omaisuusrikoksia oli kyseisinä vuosina yhteensä 22. Luvialaisten alle 28-vuotiaiden tekemiä liikenne rikoksia oli yhteensä 74 sekä alkoholi- ja huumausainerikoksia 4. Koti- ja perheväkivallan takia tehtyjä poliisin hälytyskäyntejä tehtiin noin 10 kappaletta. Kotihälytysten määrää ei voi sataprosenttisella varmuudella sanoa, sillä hätäkeskus saattaa kirjata kotikäynnit monella eri tehtäväkoodilla tai -nimikkeellä. Edellä mainittujen rikosten lukumäärät on laskettu rikoksista, joista epäillyn asuinkunta on ollut Luvia, eli rikos on voinut tapahtua myös jonkin muun kunnan alueella. Vaikka rikoksesta epäillyn asuinkunta ei olisikaan Luvia, mutta rikos tapahtuu Luvialla, saattaa sillä myös olla vaikutuksensa kunnan lapsiin ja nuoriin. Vuosina 2007 ja 2008 Luvialla tapahtuneista alle 28-vuotiaiden tekemistä rikoksista alle puolet on ollut luvialaisten tekemiä. (T. Kekki, henkilökohtainen tiedonanto 16.3.2009). Rikoksista syylliseksi epäilty-

jen nuorten lukumäärät ovat keskimäärin suurempia Satakunnassa kuin koko Suomessa, nuorisorikollisuus on yleisempää Satakunnassa kuin muualla maassa (Sotkanet 2009).

4.1.2 Päivähoito ja peruskoulu

Päivähoidon piirissä luvialaisista alle kouluikäisistä lapsista on noin puolet. Kokopäivähoidossa olevia 0-6-vuotiaita oli viime vuonna 43% kaikista kyseisen ikäryhmän lapsista. 0-2-vuotiaista kokopäivähoidossa oli 57%, kun taas vastaava luku 3-6-vuotiaiden kohdalla oli 37%. Huolen alueella olevien alle 7-vuotiaiden lukumäärä oli 21, mikä vastaa 15,3% ikäryhmän lapsista. Kuntoutussuunnitelmia päivähoitossa laadittiin viime vuonna kahdeksan kappaletta. Iltapäivähoidossa olevia 1.-2.-luokkalaisia oli 65 lasta. Yksityisessä iltapäivähoidossa oli vain 2 koululaista. Lasten päivähoiton käyttökustannukset (netto) ja avustukset hoitopäivää kohti olivat Luvialla vuonna 2008 39€, kun koko maassa kustannukset olivat 44€/hoitopäivä (Valtiovarainministeriö 2009).

Peruskoulussa Luvialla oli viime vuonna 372 oppilasta. Opetusryhmien koot olivat suunnilleen samankokoisia kuin keskimäärin koko maassa. Viime vuonna alaluokilla ryhmäkoot olivat jopa tavallista pienempiä. Alaluokilla opetusryhmien koko Luvialla oli 17,5 oppilasta opettajaa kohden, kun koko maassa ryhmien koko oli keskimäärin 19,8 oppilasta opettajaa kohden. Yläluokilla ryhmäkoot olivat vastaavasti Luvialla 14,1 sekä koko maassa 17,3.

Peruskoululaisten poissaolojen lukumäärissä on suuri ero vuosien 2007 ja 2008 välillä. Luvallisia poissaoloja on vuonna 2007 ollut 1908 tuntia. Vuonna 2008 luvallisia poissaoloja oli yhteensä 3629 tuntia. Poissaolojen huomattavasti kasvanut tuntimäärä selittynee vuosi vuodelta lisääntyneillä perheiden 1-2 viikon lomamatkoilla lukuvuoden aikana. Päättötodistuksen saivat vuonna 2007 kaikki 9.-

luokkalaiset oppilaat, ja vuonna 2008 ilman päättötodistusta jäi yksi oppilas. Päättötodistuksen saaneista 95% jatkoi opiskelua 2.asteen koulutuksessa.

4.1.3 Oppilaiden hyvinvointi

Joka toinen vuosi toteutettavan kouluterveyskyselyn mukaan suomalaisista 8.-9.-luokkalaisista oppilaista joka kolmas myöntää olleensa kiusaajana vähintään kerran vuodessa. Vastaavasti noin joka kymmenes kokee tulevansa kiusatuksi vähintään kerran viikossa. Luvian peruskoulussa vuonna 2008 syyslukukaudella toteutetun kyselyn mukaan 5.-9.-luokkalaisista jopa joka neljäs (26,7%) kokee tulevansa kiusatuksi ainakin kerran viikossa. Samanikäisistä oppilaista 16,7% sanoo olleensa kiusaajana viimeisen vuoden aikana. Kirjattuja väkivaltatilanteita on kahden viime vuoden aikana ollut yhteensä neljä kappaletta. Näihin eivät lukeudu oppilaiden väliset ”pienet nahistelut” ja toimenpiteitä aiheuttamattomat tappelut. Luvian peruskoulu koetaan kuitenkin oppilaiden vanhempien keskuudessa turvallisiksi paikaksi ja koulun ja kodin väliseen yhteistyöhön ollaan pääosin melko tyytyväisiä (Kouluhyvinvointikysely 2007).

Koulukuraattoria tai koulupsykologia Luvian kunnalla ei ole, mutta koululla on kerran viikossa tavattavissa sosiaalityön ammatti- ja tehtävärakennehankkeeseen palkattu sosiaaliohjaaja. Sosiaaliohjaaja on yhteistyössä eri sektoreiden kesken. Lukuvuoden 2007-2008 aikana sosiaaliohjaajan vastaanotolla kävi noin 26 peruskoulun oppilasta ja oppilastapaamisia oli yhteensä noin 97. Syitä vastaanotolle hakeutumiseen oli monenlaisia, mm. koulunkäyntiin liittyvät ongelmat, ihmissuhteet ja kotitilanne. Oppilaat ovat hakeutuneet vastaanotolle mm. opettajan, vanhempien tai itsensä aloitteesta. (Ovaska, P. 2008) Oppilaiden vanhemmille suunnatun kyselyn tuloksista käy kuitenkin ilmi, että valtaosa vanhemmista ei ole tietoinen koulun kuraattori- tai koulupsykologipalveluista (Kouluhyvinvointikysely 2007). Koulusta saatava tuki saattaa kuitenkin olla monelle lapselle merkittävä asia, sillä kouluterveyskyselyn mukaan kotona kaikki oppilaat eivät saa halua-

maansa tukea. 8.-9.-luokkalaisista jopa 26% sanoo kokevansa vanhemmuuden puutetta. Joka neljäs ei siis koe saavansa vanhemmiltaan tarvitsemaansa tukea.

Jokelan sekä Kauhajoen koulusurmat ovat monessa koulussa herättäneet sekä oppilaiden että henkilökunnan keskuudessa turvattomuuden ja pelon tunteita. Jokelan koulusurmien tutkintalautakunta on asettanut suosituksia, joiden tarkoituksena on vähentää koulusurmien todennäköisyyttä ja pienentää niiden aiheuttamia vahinkoja. Suositukset sisältävät keskeisimmät kuntakohtaiset parannusehdotukset. Oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä tulisi kehittää. Kouluissa tulisi olla myös aktiivisessa käytössä järjestelmälliset ja toimivat käytännöt kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja puuttumiseen jo varhaisessa vaiheessa. Koulujen turvallisuussuunnitelmien pitäisi olla ajan tasalla ja niiden yhteensovittamiseen sekä käyttöönottamiseen tulisi kiinnittää huomiota. Perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen sujuva yhteistyö mahdollistavat nuorelle hyvän hoitokokonaisuuden. (Jokelan koulusurmien tutkintalautakunta 2009.)

Luvian peruskoululla toimii myös moniammatillinen oppilashuoltotyöryhmä, joka kokoontuu noin 4-5 viikon välein. Ryhmään kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, oppilaanohjaaja, erityisopettajat, sosiaalityöntekijä, kouluterveydenhoitaja sekä koulupoliisi. Tarvittaessa ryhmän toiminnassa voi olla mukana myös muita tahoja ja asiantuntijoita. (Luvian peruskoulun opetussuunnitelma 2006)

Luvialla ei koulujen tai päiväkotien sisäilmassa ole todettu olevan ongelmia, eikä asiaan liittyviä epäilyjä ole esitetty. Sisäilmayhdistys Ry:n mukaan koulujen sisäilman ongelmia ovat Suomessa yleensä veto, lämpöolot, ilmanvaihdon riittämättömyys sekä kosteusvauriot. Suositusten mukaan koulutiloissa lämpötilan tulisi talvella olla 20-22°C. Hiilidioksidipitoisuus tulisi olla alle 900ppm ja melua alle 35dB. (Koulujen sisäilma ja työpaikkaselvitys 2005)

Luvian peruskoulu tekee yhteistyötä ERS-ohjelman Dynamo-hankkeen kanssa, jonka rahoittajana toimii Lääninhallitus ja jonka on tarkoitus alkaa elokuussa 2009. Dynamo-hankkeessa kehitetään paikallisten järjestöjen kykyä tuottaa lapsille ja nuorille harrastamiseen liittyviä palveluja. Satakunnan alueella hankkeessa on mukana 4H-yhdistys. Yhteistyössä hankkeen kanssa Luvian peruskoulun tehtävän on helpottaa 9.-luokkalaisten työhön hakeutumista, joka toteutuu yhden päivän kestäväällä Ajokortti työelämään –koulutuksella. (Sivistyslautakunta 2009)

Lisäksi Luvian peruskoulu on mukana Opetusministeriön rahoittamassa KiVa koulu –hankkeessa, joka toimii koulukiusaamisen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi (KiVa koulu 2009). Hanke on alkanut vuonna 2006 ja se sisältää eri luokille laaditut toimenpideohjelmat, opettajien koulutuksen ohjelman käyttöön sekä tutkitaan toimenpideohjelmien toimivuutta (KiVa koulu 2009). Peruskoulu on mukana myös oppilaanohjauksen kehittämistoiminnassa, jonka tarkoituksena on kehittää peruskoulun oppilaanohjausta ja varmistaa kaikille peruskoulun päättäneille opiskelupolun jatkuminen. Kehittämistyö kohdistuu perusopetuksen 6.-9.-luokkien opinto- ja ammatinvalinnanohjausjärjestelyihin. (Oppilaanohjauksen kehittäminen 2009)

4.1.4 Fyysinen ja psyykkinen terveys

Luvialaisten lasten ja nuorten mielenterveysongelmat näkyvät tilastoissa (Valtiovarainministeriö 2009). Terveys- ja hyvinvoinninlaitoksen mukaan 19,3% 8.-9.-luokkalaisista luvialaisista kärsii keskivaikeasta tai vaikeasta masennuksesta (vuosi 2007), kun vastaava prosentti koko maassa on 12,9. Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneita 0-17-vuotiaita 1000 vastaavanikäistä kohden oli Luvialla vuonna 2007 9,6 lasta/nuorta, kun koko maassa luku oli melkein puolet vähemmän, 5,3 lasta/nuorta. (Valtiovarainministeriö 2009)

Viidesosalla luvialaisia lapsia on ylipainoa. Liikuntaa harvemmin kuin kerran viikossa harrastavia 8.-9.-luokkalaisia on 10,7%. Marja Vaitomaan 7.-9.-luokkalaisille toteuttaman liikuntakyselyn mukaan suurin osa nuorista oli sitä mieltä, että liikunnan jälkeen on parempi ja energisempi olo (Vaitomaa, M. 2008). Monen mielestä myös liikunnan mielenterveyden välillä oli selvä yhteys.

Valtakunnallisen kouluterveyskyselyn (2007) tuloksista selviää, että osa nuorista on aktiivisia alkoholin ja tupakan kuluttajia. 8.-9.-luokkalaisista luvialaisista 14,2% ilmoitti polttavansa tupakkaa päivittäin. Tosi vahvassa humalassa ainakin kerran kuukaudessa ilmoitti olevan melkein viidennes samasta ikäryhmästä. (Sotkanet 2009)

Tärkeä tarkkailija- ja vaikuttajataho lasten ja nuorten psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle on kouluterveydenhuolto. Luvian peruskoulun kaikki oppilaat (372 lasta) ovat yhden terveydenhoitajan vastuulla. Terveydenhoitajan työajasta 20% on varattu kouluterveydenhoitoa varten. Peruskoulun vanhempainyhdistyksen oppilaiden vanhemmille suunnatun kyselyn tuloksista käy ilmi, että yli puolet vastanneista vanhemmista toivoisi kouluterveydenhoitajan olevan useammin tavattavissa (Kouluhuvinvointikysely). Elokuun 2009 alusta lähtien kouluterveydenhuollon resursseja lisätään 0,5 terveydenhoitajalla. Lisäksi koululla on jo nykyään kerran viikossa tavattavissa psykiatrinen sairaanhoitaja. Kouluterveydenhuollon laatua on pyritty kehittämään Sosiaali- ja terveysministeriön laatimilla laatusuosituksilla.

Kouluterveydenhuollon laatusuositukset:

- Kouluterveydenhuolto on koululaisten ja perheiden helposti saatavilla olevaa suunnitelmallista palvelua, jota seurataan ja arvioidaan säännöllisesti
- Kouluterveydenhuolto toteutetaan olennaisena osana oppilashuoltoa
- Kouluterveydenhuollon palveluista tiedotetaan säännöllisesti koululaiselle ja huoltajille sekä koululle

- Toimiva kouluterveydenhuolto edellyttää riittävää, pätevää ja pysyvää henkilöstöä
- Kouluterveydenhuollon käytössä on asianmukaiset toimitilat ja välineet
- Koululaisella on terveellinen sekä turvallinen kouluyhteisö sekä – ympäristö
- Koululaisen hyvinvointia sekä terveyttä seurataan yksilöllisten terveystarkastusten ja suunnitelmien avulla sekä luokan hyvinvointia arvioimalla
- Koululaisten terveystietoa vahvistetaan ja terveyttä edistetään

(Kouluterveydenhuollon
laatusuositus 2004)

4.1.5 Sosiaalipalvelut

Lapsiperheitä luvialaisista perheistä oli vuonna 2007 37,8%, eli 366 perhettä (Sotkanet 2009, Tilastokeskus 2009). Vuonna 2007 Luvialla syntyi 33 lasta. Yksinhuoltajaperheitä kaikista lapsiperheistä oli noin 10 %, ja koko maassa vastaava määrä oli 20%. Sosiaalihuollon vahvistamia huolto- ja tapaamissopimuksia (avioerotapauksissa) tehtiin vuonna 2007 31 kpl. Kotihoitoapua sai vuonna 2008 kaksi perhettä.

Luvian kunnassa toteutetaan yhdenmukaista sosiaalityötä. Yhden sosiaalityöntekijän vastuulla on kaikki sosiaalityön osa-alueet. Yhdenmukaistettujen sosiaalityön toteuttaminen on kuitenkin vaativaa, eikä tällöin osaamista voi kohdentaa pelkästään yhteen osa-alueeseen. Sosiaalityöntekijän työparina toimii määräaikainen sosiaaliohjaaja 31.10.2009 asti. Lastensuojelun alueella sosiaalityöntekijän työnkuvaan kuuluu seuraavia asioita: lastensuojeluilmoitusten vastaanotto, lastensuojelutarpeen selvitys, avohuollon tukitoimien järjestäminen, huostaanoton valmisteleminen, kiireellisen sijoituksen päätökset, yhteydenpito sijoitettuihin lapsiin ja asiakassuunnitel-

mien laatiminen/niiden laatimiseen osallistuminen sekä kirjaaminen. (U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009)

Viime vuonna kolme luvialaista lasta oli sijoitettuna kodin ulkopuolelle ja avohuollon tukitoimien piirissä oli yhdeksän lasta. Avohuollon tukitoimina Luvialla on tarjottu kotipalvelun perhetyötä, taloudellista tukea, tukihenkilötoimintaa, keskusteluapua, lasten harrastuksissa tukemista, päivähoito- ja terveystalvveluja, terapiaa (kustannettuna kunnan toimesta), tukiperhetyötä sekä koulunkäyntitukea. Tarvittaessa asiakkaita on ohjattu perheneuvolaan ja perheasiainneuvottelukeskukseen Poriin. Lastensuojelun perhetyöhön ei Luvialla ole yhtään kokoaikaista työntekijää. Perhetyön palaverieita pidetään kuitenkin noin kerran kuukaudessa. Palaverissa käsitellään perhetyön piirissä olevien perheiden tai sitä tarvitsevien palvelun tarvetta. Tukiperheiden ja –henkilöiden saanti on hankalaa. Huostaanotettuja tai avohuollon tukitoimenpiteinä sijoitettuja lapsia sijoitetaan useimmiten laitoksiin, sillä myös sijaisperheitä on harvoin saatavilla. Perheeseen sijoittaminen olisi kuitenkin huomattavasti edullisempaa. (U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009)

Vuonna 2008 lastensuojeluilmoituksia tehtiin 35 ja lastensuojelutarpeen selvityksiä viisi. Lastensuojeluilmoitusten tekijätahoilta eniten ilmoituksia tuli Satakunnan sosiaalipäivystykseltä ja koululta/oppilashuollolta. Ilmoituksista noin viidennes oli nimettömiä. Suurin osa ilmoituksista koski lapsen päihteiden käyttöä tai puutteellisuutta lapsen hoidossa. Muita syitä ilmoituksen tekemiseen olivat mm. lapsen psyykinen oireilu, tapaajavanhemman luona käymiseen liittyvät ongelmat, epäilyt lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tai lapseen kohdistuvasta väkivallasta. (U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009)

Terveydenhoitaja ja sosiaaliohjaaja tekivät yhteistyönä yhdeksän vauvakäyntiä perheenisäystä saaneisiin lapsiperheisiin vuonna 2008. Viikon kuluttua synnytyksestä terveydenhoitaja tekee vierailun lapsiperheen kotiin. Kahden viikon kuluttua synnytyksestä terveydenhoitajan mukana vierailulla on sosiaaliohjaaja, jonka

tehtävänä on keskustella vanhempien kanssa. Keskustelun tukena sosiaalihoaja käyttää haastattelulomaketta. Sosiaalihoajan käynti tehdään kaikkiin vauvaperheisiin, ja sen tarkoituksena on tuoda palvelut lähemmäs lapsiperheen kotia ja madaltaa yhteydenottokynnystä. Tulevaisuudessa vauvakäynnit eivät välttämättä ole mahdollisia 1.1.2010 voimaan tulevan yhteistoiminta-alueen takia, sillä lähikunnissa vastaavaa palvelua ei ole käytössä. Näin ollen samaa palvelua ei välttämättä pystytä tarjoamaan kaikille yhteistoiminta-alueen perheille. (U. Tuunanen, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2009)

4.1.6 Vapaa-aika, järjestöt ja seurakunnan toiminta

Tukea tarvitseville lapsille ja nuorille palveluja tuottavia yhdistyksiä on Luvialla useita. Viime vuonna yhdistyksiä oli yhteensä 17 kappaletta, 9 kulttuurin ja 8 vapaa-ajan parista. Esimerkiksi kulttuurin osalta lapsia ja nuoria oli ohjatun toiminnan parissa viime vuonna n.180-190 lasta/nuorta. Nuorisolle tarkoitettuja toimintiloja kunnalla on kaksi (nuorisotalot), joista vain Hanninkylän nuorisotalo oli käytössä vuonna 2008. Nuoriso- ja vapaa-ajan toiminnan toteutuksessa on ollut mukana oppisopimustyöntekijöitä, joiden panos on tuonut monipuolisuutta ja uusia tuulia kyseisen toiminnan piiriin. Koulun matkoja kulttuurikohteisiin tehtiin viime vuonna kymmenen ja edellisvuonna 17. Nuorisotyön käyttökustannukset ovat hieman muuta maata alemmat, 14€ asukasta kohden. Koko maassa rahaa nuorisotyöhön kuluu keskimäärin 21€ asukasta kohden.

Seurakunta tarjoaa Luvialla monenlaisia palveluja lapsiperheille ja lapsille/nuorille. Seurakunnan järjestämiä päiväkerhoja ja varhaisnuorten kerhoja oli vuonna edellisvuonna 7 kappaletta, ja viime vuonna kerhoja oli 5. Kerhoihin osallistuneiden lasten lukumäärä oli edellisvuonna 85 henkeä, ja viime vuonna osallistujina oli 60 lasta. Kerhojen lisäksi seurakunta järjestää mm. parisuhdeiltoja ja vertaisryhmiä.

Kunnan ulkopuolinen lasten ja nuorison hyvinvointiin vaikuttava taho on Mannerheimin lastensuojeluliitto. Vuoden 2009 alusta Luvialla on järjestetty perhekahvilatoimintaa noin viisi kertaa kuukaudessa. Koko maassa MLL:n perhekahviloissa käy vuosittain yli 400 perhettä. Perhekahvilan lisäksi MLL:lla on Luvialla toimintaa mm. lastenhoidon ja kylämummulan muodossa. MLL on myös Luvialla suorittanut viikoittaisia EU-ruokajakoja. Viime vuonna ruokapaketteja jaettiin yhteensä 893 kappaletta.

Kirjastotoimen käyttökustannukset asukasta kohden (netto) olivat viime vuonna 42€, joka on 10€ vähemmän kuin muualla Suomessa (Valtiovarainministeriö 2009). Lainaajia asukkaista oli 43%, joka on suunnilleen samaa tasoa muun maan kanssa. Lapsille ja nuorille suunnattuja tilaisuuksia järjestettiin kirjastossa 4, ja vuonna 2007 jopa 18 tapahtumaa.

4.2 Nykytilan kuvaus osana lastensuojelun suunnitelmaa

Sirkka Rousu (2008) on jakanut lastensuojelusuunnitelman laadinnan seitsemään eri vaiheeseen. Suunnitelman valmistelun käynnistämisen jälkeen on vuorossa toimintaympäristöanalyysi ja ennakointi. Oma tehtäväni suunnitelman laatimisessa sisältyi tähän vaiheeseen. Sen tarkoituksena on kuvata nykytila ja tuottaa johtopäätökset lasten ja nuorten hyvinvointityön kehityskohteista. Kokosin mittaristoon ja nykytilan kuvaukseen sekä kehitettäviä että toimivia käytäntöjä, joiden tarkoituksena on toimia suunnannäyttäjinä kunnan lastensuojelun kehitystyölle. Vaikka Luvian kunta toimii mahdollisesti jatkossa lastensuojelun osalta yhteistoiminta-alueella lähikuntien kanssa, on nykytilan kuvauksessa käsitelty lasten ja nuorten hyvinvointia lähinnä Luvian kunnan osalta.

Nykytilan tunnistamisessa tarvitaan valikoitua tilastotietoa edellisiltä vuosilta, mutta tarvitaan myös tässä ja nyt olemassa olevaa tietoa, joka ei vielä ole taltioitu

tilastoihin. Tuoretta tietoa on mahdollista saada esimerkiksi erilaisten työverstaiden avulla, johon myös kuntalaisilla olisi mahdollisuus osallistua. (Rousu, S. 2008, 18.) Suunnitelman laatimisen alkuvaiheessa lastensuojelusuunnitelman työryhmällä oli ajatus verstaisten toteuttamisesta vuonna 2009, mutta verstaita ei toteutettu ainakaan kevään 2009 aikana.

Tiedon ja yhteisen keskustelun avulla käydään läpi kehityksen kohteet ja jo toimivat käytännöt (Rousu, S. 2008, 18). Lastensuojelusuunnitelman työryhmän kokouksissa käytiin läpi keräämiäni tietoja ja keskustelun kautta nousi esille myös uusia ehdotuksia tarvittavista tiedoista. Nykytilan kuvauksen on tarkoitus toimia tiivistettynä pakettina kunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnin mittaamisen tulokista. Tärkein sen tehtävistä on kuitenkin toimia työvälineenä ja keskustelun herättäjänä suunnitelman laatimisen edetessä.

5 TULOSTEN TARKASTELU

Työni konkreettiset tulokset ovat mittaristoon ja nykytilan kuvaukseen keräämäni tiedot Luvian lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta, sekä itse nykytilan kuvaus. Oma roolini ja tehtäväni prosessissa muovautuivat vähitellen, mutta itse päämäärä pysyi samana. Tietojen kerääminen oli melko järjestelmällistä työtä, jolla oli selvä tavoite. Työn etenemistä pystyin itse seuraamaan ja määrittelemään kertyneiden tietojen määrän perusteella.

Nykytilan kuvauksessa hyvinvointia on käsitelty nimenomaan objektiivisesta näkökulmasta, eli olen tutkinut hyvinvoinnin ulkoisia ehtoja, eli tässä tapauksessa lasten ja nuorten elinoloja (Törrönen 2001, 21). Luvialaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa olisin voinut tutkia ja analysoida loputtomiin. Lopullisen työn

tulosten laajuuteen vaikutti asetettu aikaraja, aihepiirin rajausta, oma aktiivisuuteni tietojen keräämisessä sekä tietojen antavien tahojen aktiivisuus yhteistyössä.

Asukasluvultaan pienen kunnan (Luvialla 3321 as. v. 2007) tilastot eivät välttämättä anna täysin luotettavaa kuvaa asioiden todellisesta tilasta. Suurin osa tällaisista tilastotiedoista jäi mittariston ulkopuolelle. Työn edetessä myös muutama eettinen ongelma sai minut pohtimaan tietojen esittämisen tarpeellisuutta. Esimerkiksi lastensuojelussa esiin tulleita lukuja ei kaikkia ollut syytä julkistaa tapausten vähäisyyden takia. Joitain lastensuojelun toimenpiteitä oli vuodessa tehty niin harvoin ja vähän, että tiedon mittaristosta pois jättämisen tarkoituksena oli suojata asiakasta leimautumiselta. Tämä oli yksi työn eettisistä ongelmista, ja tiettyjen tietojen pois jättäminen ratkaistiin yksimielisesti lastensuojelusuunnitelman työryhmän kesken.

Näen mittariston tietojen ja nykytilan kuvauksen tehneen tietyistä asioista konkreettisempia. Keräämäni tiedot joko vahvistivat tai kyseenalaistivat lastensuojelusuunnitelman työryhmän käsityksiä luvialaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Niin kuin aiemmin on tullut ilmi, tulevat mittaristo ja nykytilan kuvaus olemaan osa Luvian tai tulevan yhteistyöalueen yhteistä lastensuojelusuunnitelmaa, ja niitä on tarkoitus hyödyntää jo suunnitelman laatimisvaiheessa. Toivottavasti nykytilan kuvaus toi esiin uusia tietoja, jotka mahdollisesti nostavat esiin niin epäkohtia kuin toimivia käytäntöjäkin.

Itse haluaisin yksittäisinä ongelmakohtina nostaa esiin nuorten mielenterveyteen liittyvät mielestäni huolestuttavat tilastotiedot, lastensuojelun työntekijöiden rasakaksi kokeman yhdenmisen sosiaalityön sekä peruskoulun kasvanut luvallisten sekä luvattomien poissaolojen määrä. Edellä mainitut tiedot poikkesivat huomattavasti joko edellisestä vuodesta tai määrät olivat suuria verrattuina maakuntaa tai koko maata koskeviin lukuihin. Positiivisia ja toimivia käytäntöjä olivat sosiaaliohjaajan ja terveydenhoitajan vauvakäynnit, ei-ruuhkautunut lastensuojelu ja palvelujen monipuolinen ja hyvä saatavuus joko kunnan tai kunnan ulkopuolisen

palvelun tarjoajan toimesta. Mitään hälyttävää ei tiedoista noussut esiin. Pääosin luvialaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila vaikuttaa tilastojen valossa hyvältä. Palveluja on saatavilla, eivätkä useimmat palvelut ole ruuhkaantuneet asiakkaiden paljoudesta.

Oma tehtäväni tietojen keräämisessä oli lähestyä hyvinvointia objektiivisesta näkökulmasta. On kuitenkin otettava huomioon, että yhtä suuri ellei jopa suurempi merkitys on subjektiivisella näkökulmalla hyvinvoinnin ymmärtämisessä. Lopullista lastensuojelusuunnitelmaa laadittaessa on tärkeää huomioida myös itse kohderyhmän ja muiden toimijoiden kokemukset hyvinvoinnin tilasta ja kehitystoiveista. Lastensuojelusuunnitelma tehdään nimenomaan lapsia ja heidän perheitään varten, eikä tällöin suunnitelman laatimisessa tulisi turvautua pelkkiin objektiivisiin näkökantoihin.

Haluan korostaa, että laatimieni mittariston ja nykytilan kuvauksen tavoitteena on toimia ajatusten ja keskustelun herättäjinä, sekä nostaa esiin yksittäisiä epäkohtia mutta myös toimivia käytäntöjä. Mittariston ja nykytilan kuvauksen sisältämiä tietoja on osattava lähestyä kriittisesti. Yksittäiset tilastotiedot ovat tärkeitä keskustelun herättämisessä ja mielikuvien luomisessa, mutta pelkästään niiden perusteella ei voida päätellä hyvinvoinnin tilaa kokonaisuutena. Olen kerännyt mittaristoon Luvian tietojen lisäksi vertailutietoja maakunnan sekä koko maan osalta. Joissain tilanteissa mittariston tietojen vertailu esimerkiksi kunnan ja koko maan kesken on tarpeellista, mutta aina se ei ole kannattavaa. Esimerkiksi jotkin huolestuttavat mielenterveyttä koskevat tilastotiedot ovat merkittäviä jo sinänsä, ja niihin on syytä kiinnittää huomiota riippumatta siitä millainen tilanne on koko maan laajuudella. Tilastojen oikeanlainen tulkinta on siis tässäkin kohtaa ratkaisevassa asemassa.

6 POHDINTA

Oleennaista työn etenemisen kannalta oli oman roolini löytäminen ja määrittäminen Luvian lastensuojelusuunnitelman laatimisprojektissa. Luvian kunta toivoi opiskelijaa osallistumaan lastensuojelusuunnitelman laatimiseen, ja matkan varrella omaksi tehtäväkseni muokkautui nykytilan kuvauksen laatiminen. Aluksi tarkoituksena oli kerätä mittariston tiedot ja muokata mittaristo Luvian kunnalle sopivaksi, mutta lopulta varsinainen tavoitteeni olikin kirjallisen nykytilan kuvauksen laatiminen, jossa mittaristo toimi apuvälineenä ja kuvauksen tietojen lähteenä.

Yhteistyö eri tahojen kanssa onnistui vaihtelevalla menestyksellä. Osa yhteistyöhenkilöistäni osallistui aktiivisesti kuvauksen laatimiseen ja halusi aktiivisesti tuoda esille juuri tiettyjä asioita edustamansa toimialan tai muun vastaavan toiminnasta. Välillä tiedonkulku oli haastavampaa ja työni edistymistä hidastivat deadlinesta myöhästyneet tiedonannot. Valmiista nykytilan kuvauksestakin jäi puuttumaan asioita joita olisin mielelläni tuonut siinä esille ja jotka näin keskeisinä vaikuttajina lasten ja nuorten hyvinvointiin. Onneksi suurin osa yhteistyöstä toimi sujuvasti ja oli mielenkiintoinen osa projektia.

Mittariston ja nykytilan kuvauksen lopulliset versiot muokkautuivat vähitellen projektin edetessä. Myös lastensuojelusuunnitelman tarkoituksen sisäistäminen ja tehtävien tarkentuminen tapahtui vähitellen kevään aikana. Kaikki saatavilla oleva tieto ei ollut mielestäni oleellista Luvian lastensuojelun kannalta ja tärkeäksi osaksi projektia tulikin hyödyllisen tiedon erottaminen valtavasta tietomäärästä. Tätä kautta määräytyi myös opinnäytetyöni rajaaminen sen lopulliseen muotoonsa.

Itse olisin halunnut lisätä yhdeksi osaksi työtäni kokempohjaisen tiedon keräämisen ja sen hyödyntämisen nykytilan kuvauksen laadinnassa. Esitin asian pariin

otteeseen monialaisen yhteistyöryhmän kokouksissa, mutta en saanut ehdotukselleni mielestäni tarvittavaa tukea. Tärkeimpien asioiden esille tuomisessa onnistuin mielestäni hyvin ja nykytilan kuvauksesta muotoutui selkeä kokonaisuus. Oman työni lopullisen tuloksen näen lastensuojelusuunnitelman valmistuttua. Vasta silloin näen miten nykytilan kuvaus on vaikuttanut varsinaisen suunnitelman muotoutumiseen.

LÄHTEET

Dynamo-hanke. 2009. Dynamo-hanke ”lisää virtaa järjestöjen ja kuntien yhteistyöhön vuosille 2009-2012”. Luvian sivistyslautakunta.

Heinonen, Pitkänen & Kirjavainen 2008. Pohjois-Savon lastensuojelun suunnitelmapohja. Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikkö 2008. [viitattu 22.8.2009]

http://www.pslastensuojelu.fi/lastensuojelun_suunnitelma/lastensuojelun_suunnitelmapohja.htm

Jokelan koulusurmien tutkintalautakunta: Jokelan koulusurmat 7.11.2007 – Tutkintalautakunnan raportti. Oikeusministeriö. [viitattu 11.5.2009]
<http://www.om.fi/1232607489599>

Kekki, T. 2009. Vanhempi konstaapeli, Satakunnan rikostietopalvelu. Henkilökohtainen tiedonanto 16.3.2009.

KivaKoulu-projekti. [viitattu 25.5.2009] <http://www.kivakoulu.fi>

Kivikko, E. 2009. Perusturvajohtaja, Luvian kunta. Henkilökohtainen tiedonanto 6.7.2009.

Kouluterveydenhuollon laatusuositus 2004. [viitattu 3.6.2009]
<http://pre20090115.stm.fi/pr1092909444623/passthru.pdf>

Kuntaliiton LapsiARVI-kehittämissyhmä. 2009. Lapsitiedon mittaristo kunnille – työkalu. Kuntaliitto 2009. [viitattu 22.8.2009]
http://www.kunnat.net/k_peruslistasivu.asp?path=1;29;353;10336;104211;113242;113593;135093

Luvian kunnan tilinpäätös ja toimintakertomus – perusturva. 2008.

Luvian kunta: Kuntatiedote 25.6.2009 [viitattu 9.7.2009] www.luvia.fi

Luvian peruskoulu. 2006. Luvian peruskoulun opetussuunnitelma.

Luvian peruskoulun vanhempainyhdistyksen kouluhyvinvointikysely oppilaiden vanhemmille 2007

Oppilaanohjauksen kehittäminen. [viitattu 3.6.2009] <http://www.minedu.fi>

Ovaska, P. 2008. Koulun sosiaaliohjaus Luvialla. 19.2.2008. Sosiaalityön ammatti- ja tehtävärakennehanke Raumalla ja Luvialla 1.8.2007- 31.10.2009.

Rousu, S. 2007. Lastensuojelun tuloksellisuuden arviointi organisaatiossa. Näkyvätön tuloksellisuus näkyväksi. Helsinki. Tampereen yliopisto. Suomen kuntaliitto.

Rousu, S. & LapsiARVI-kehittämissyhmä. 2008. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa. Opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. Osa 1. Suunnitelman valmistelu. Kuntaliitto 2008. [viitattu 1.7.2009] <http://hosted.kuntaliitto.fi/intra/julkaisut/pdf/p080417122958A.pdf>

Rousu, S. & LapsiARVI-kehittämissyhmä. 2009. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa Opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. Osa 2. Suunnitelman seuranta ja arviointi. Kuntaliitto 2009. [viitattu 2.7.2009] <http://hosted.kuntaliitto.fi/intra/julkaisut/pdf/p090130120337E.pdf>

Saarela, M., Kähkönen, E., Vähämäki, K., Reijula K.: Koulujen sisäilma ja työpaikkaselvitys – opas työterveyshuollolle ja työsuojelulle 2005. Helsingin kaupunki, Työterveyskeskus. [viitattu 11.5.2009] [http://www.ttl.fi/NR/rdonlyres/5B82F331-135C-473F-8867-D1EE2378711B/0/Koulujen_sisailma .pdf](http://www.ttl.fi/NR/rdonlyres/5B82F331-135C-473F-8867-D1EE2378711B/0/Koulujen_sisailma.pdf)

Sosiaaliportti. [viitattu 1.7.2009] <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/hallinto/lastensuojelunsuunnitelma/>

Taskinen, S. 2008. Lastensuojelulaki (417/2007) Soveltamisopas. Vaajakoski. Stakes.

Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet. [viitattu tammikuu-toukokuu 2009] <http://www.sotkanet.fi>

Tilastokeskus. [viitattu 25.5.2009] <http://www.tilastokeskus.fi>

Tuunanen, U. 2009. Sosiaaliohjaaja, Luvian sosiaalitoimisto. Henkilökohtaiset tiedonannot tammikuu-toukokuu 2009.

Törrönen, M. 2001. Lapsuuden hyvinvointi: Yhteiskuntapoliittinen puheenvuoro. Vantaa. Pelastakaa lapset – Rädda barnen.

Unisef 2009. Lasten hyvinvointi rikkaissa maissa: Suomen lapset top neljässä. [viitattu 29.6.2009] www.unisef.fi

Unisef 2009. Mikä on lapsen oikeuksien sopimus? [viitattu 29.6.2009] www.unisef.fi

Vaitomaa, M. Liikunta ottaa aivoon. 2008.

Valtakunnallinen kouluterveyskysely. [viitattu 11.5.2009] <http://www.thl.fi>

Valtion säädöstietopankki. Lastensuojelulaki 13.4.2007/417, 12§ [viitattu 29.6.2009] www.finlex.fi

Valtiovarainministeriö. 2009. Peruspalvelujen saatavuus ja rahoituksen riittävyys vuonna 2007. Kuntaosasto.

Muut tiedot:

Mittaristo – Luvian kunnan lastensuojelun nykytila ja lasten hyvinvointi (Liite 1)

Mittariston lähdetaulukko (Liite 2)

Selitykset mittariston indikaattoreille (Liite 3)

	Luvia 2007	Luvia 2008	Satakunta 2007	Koko maa 2007	Koko maa 2008
Väestö yhteensä	3321	3317	228 431	5 300 484	5 326 314
TAUSTATIEDOT					
Väestörakenne ja perhetyypit					
0-14 -vuotiaat, väestöosuus (%)	17,8	17,8	15,7	16,9	16,7
15-64 -vuotiaat, väestöosuus (%)	64,2	63,4	64,4	66,6	66,5
65 vuotta täyttäneet, väestöosuus (%)	18,0	18,8	19,8	16,5	16,7
Ulkomaalaisten lkm ja %	0,7			2,5	
Yksinhuoltajaperheet, %osuus kaikista lapsiperheistä.	10,1		19,7	20,0	
Kunnan työllisyys/työttömyys					
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	36,2		27,2	24,0	
Kokonaistyöttömyys % työvoimasta	9,5		9,8	8,4	
Nuorisotyöttömät %-osuus 15-24-vuotiaista	11,2		11,2	9,0	
Lapsiperheiden toimeentulo					
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	6,3		7,3	8,1	
Toimeentulotukea saaneet nuoret, % 18-24 v. väestöstä	7,8		13,6	12,3	
Rikollisuus ja väkivalta					
<i>Nuorten tekemät epäillyt rikokset</i>					
Omaisuusrikokset: (tekijän asuinkunta Luvia)					
ikäjälle 0-15 v.	0	4			
ikäjälle 15-17 v.	16	2			
ikäjälle 18-28 v.	10	48			
Liikenne- ja rikokset 0-28 v. (tekijän asuinkunta Luvia)	44	31			
Alkoholi- ja huumausainerikokset 0-28 v. (tekijän asuinkunta Luvia)	0	4			
Koti- ja perheväkivallan takia tehdyt hälytyskäynnit	11	6			

	Luvia 2007	Luvia 2008	Satakunta 2007	Koko maa 2007	Koko maa 2008
LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA EDISTÄVÄT PALVELUT					
Kasvatus- ja opetustoimi					
Poissaolot (lkm): luvalliset, tuntia	1908	3629			
(lkm): luvattomat, tuntia	579	758			
Koulujen työolot, terveydelliset olot	kohtuulliset	kohtuulliset			
Oppilashuollon palvelut:					
Ollut <i>koulukiusattuna</i> vähint. 1 krt/viikossa, %		26,7 (5.-9.-l.)		8,0 (8.-9.-l.)	
Ollut <i>kiusaajana</i> vähintään 1 krt/vuodessa, %		16,7 (5.-9.-l.)		34,0 (8.-9.-l.)	
Henkilöstön jaksaminen, sairaspoissaolot/ päivien lkm /työntekijä	159/ 5,3vrk	307/ 10,2vrk			
Kouluavustajien määrä luokat 0-6	4	3,5			
Kouluavustajien määrä luokat 7-10	0	0			
Pienryhmien määrä luokat 0-6	2	2			
Opetusryhmien koko: oppilaita/opettaja luokilla 1-6 (ka)	19,6	17,5	19,5		19,8
luokilla 7-9 (ka)	15,9	14,1			17,3
Oppilaita /terveydenhoitaja luokilla 1-6/7-9 (20% työajasta)	245/127	245/127			
Oppilaita/koulukuraattori	ei kuraattoria	ei kuraattoria*			
Oppilaiden fyysinen kunto,Cooperin testi 7/8/9 -luokat	tytöt 1600/1700/1900 m	pojat 2300 (9-l.)			
Koululaisten ip-hoidossa olevat 1-2 luokkalaiset	n. 60/88	65			
Lkm yksityisessä ip-hoidossa	2	2			
Kirjatut väkivaltilanteet	2	2			
Ilman päättötodistusta jääneet oppilaat	0	1			
2. asteen koulutuksessa aloittaneet/ perusopetuksen päättötodistuksen saaneet, %	95			93,4	
Päivähoito (kunnan tarjoamat palvelut)					
0-2 v. kokopäivähoidossa lkm ja % kaikista ikäryhmän lapsista		43/57%			
3-6 v. kokopäivähoidossa lkm ja % kaikista ikäryhmän lapsista		60/37%			
0-6 v. kokopäivähoidossa lkm ja % kaikista ikäryhmän lapsista		103/43%			
Huolen alueella olevien alle 7v.lkm ja %		21/15,3%			
Laaditut kuntoutussuunnitelmat		8			
Henkilökohtaisten avustajien määrä %	1	1			

	Luvia 2007	Luvia 2008	Satakunta 2007	Koko maa 2007	Koko maa 2008
Terveys					
Lasten %-osuus, joilla suhteellinen paino väh. +20%		n. 20			
Liikunnan harrastusta harvemmin kuin kerran viikossa, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista	10,7		7,2	7,7	
EPDS-seula (synnytyksen jälkeinen masennus), masennuksen rajan ylittäneet, %		n. 10			
Nukkumaanmeno-aika/unen määrä 1./5. l. (ka)		21.00/21.30			
Masentuneisuus nuorilla: keskivaikea tai vaikea masennus 8.-9.-luokkalaisilla, %	19,3		12,4	12,9	
Tupakoi päivittäin, % 8.-9.-luokan oppilaista	14,2		14,9	14,9	
Tosi humalassa vähintään kerran kuussa, % 8.- ja 9.-luokkalaisista	17,5		15,5		
Lasten lkm/lastenneuvolan terveydenhoitaja		n. 290			
Lasten lkm /kouluterveydenhoitaja (20% työajasta)		372			
Odottavien äitien lkm/äitiysneuvolan th		40-50			
Väkivaltaseula		ei käytössä			
Vanhemmuuden puutetta, % 8.- & 9.-luokan oppilaista	26,0	26,0		21,9	
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0-17 v. /1000 vastaavan ikäistä	9,6		6,1	5,3	
Kulttuuri					
Lasten lkm ohjatun toiminnan piirissä		n. 179-189			
Koulujen matkat/käynnit kulttuurikohteisiin	17	10			
Lapsille/nuorille tarjotut kulttuuritap./osallistujat	1	0			
Tukea saavien lapsille/nuorille palveluja tuottavien yhdistysten lkm.	10	9			
Kirjasto					
Lainaaaja/asukasluku, %	44,8	43,0	44,1	41,9	41,3
Kokonaislainaus/asukasluku	17,2	17,7	20,9	19,2	18,9
Lasten ja nuorten aineisto, kirjat/lehtivuositiedot/av-aineisto	371/11/48	550/11/83			
Lapsille ja nuorille kohdenneet tilaisuudet ja niihin osallistuneet	18	4			
Kirjastonkäytön opetuskerrat	13	8			
Fyysiset käynnit/asukasluku	7,4	7,4	10,1	10,9	10,6

	Luvia 2007	Luvia 2008	Satakunta 2007	Koko maa 2007	Koko maa 2008
Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi					
Nuorille tarkoitettuja toimitiloja lkm	2	2 (käytössä 1)			
Tukea saavien lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhdistysten lkm	9	8			
Nuorisotyön käyttökustannukset, netto, €/asukas	14			21	
Ympäristö					
Sisäilman laatu kouluissa ja päiväkodeissa/koettu	ei epäilyjä/ ongelmia	ei epäilyjä/ ongelmia	koulujen yleisimmät sisäilmaongelmat: veto, lämpöolot ja ilmanvaihdon riittämättömyys sekä kosteusvauriot		
Sosiaalitoimi					
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret lkm ja % ikäryhmissä:					
0-6 v.	0	0	1,1% koko ikäluokasta, 489 lasta	0,7 %	
7-17v.	5	3 (0,7%)	0,8% koko ikäluokasta, 399 lasta	1,5 %	
Huostaanotettujen lasten ja nuorten määrä lkm ja %	5	3		1,9% (huostassa olevia)	
Avohuollon tukitoimien piirissä olevat lapset lkm ja %	2,1	9 lasta	2381, 5,4%	5,3	
Kotipalvelun tarjoamat palvelut lapsiperheille, tuntia/1000 lapsiperh.	4 perhettä, 70 käyntiä	2 perhettä, 6 käyntiä			
Lapsia asiakkaana/lis-sosiaalityöntekijä	ei tietoja	10/1:n tt:n 1/4 työajasta		7,6/10 000 as. kohti	
Lastensuojeluilmoitusten lkm	ei tietoja	35			
Lis-tarpeen selvitysten lkm/tt. ja jonotiedot	ei tietoja	5, 2kk			
Lis-tarpeen selvitysten kestoaika, lkm ja % alle 1kk, 1-2kk, 3kk, yli 3kk	ei tietoja	5, 1-2kk, 100%			
Avohuollon tukitoimia saaneiden lasten ja perheiden lkm lasten ikäryhmittäin	Perheitä 2, 3-6v. 1, 7- 12v. 3, 13-15v. 1	Perheitä 5, 3-6v. 4, 7- 12v. 2, 13-15v. 3		0-17 v. 57 622	
Vauvakäynnit (terveydenhoitaja + sosiaaliohjaaja)	1	9			

	Luvia 2007	Luvia 2008	Satakunta 2007	Koko maa 2007	Koko maa 2008
Huostaanotettujen lasten ja nuorten määrä lkm vuoden viimeisimmän tiedon mukaan.	5	3		10 239	
Kiireellisten sijoitusten määrä vuoden viimeisimmän tiedon mukaan	0	2		836	
Suunnittele mattomasti katkenneet sijoitukset/lapsi	0	0			
Perheeseen ja laitokseen sijoitettujen lasten lkm:t eriteltynä shp:n mukaan	0 perheeseen, 5 laitos	1 perhe, 3 laitos	perhe 220, laitos 43		
Jälkihuollon tukitoimenpiteitä saaneiden lasten (0-17v.)/nuorten (18-20v.) lkm					
0-17v.	0	0		506	
18-20v.	0	0		1524	
Kotihoitoapua saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	1,1	2 perhettä	1,2		
Sosiaalitoimen vahvistamat huolto- ja tapaamissopimukset (avioerotapauksissa)	31	39		41552 (kaikki tapaukset)	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v., % vast. ikäisestä väestöstä	8,9		11,3	11,7	
Seurakunta					
Parisuhdetyö/osallistujien määrä /v. (parisuhdeillat)		16			
Vertaisryhmät/määrä (perhekerho)	1	1		47 377 (kok.kerrat)	48 999 (kok.kerrat)
Vertaisryhmiin osallistujien määrä/v.	35 aik + 55 l.	35 aik.+ 50 l.		1 193 775	1 189 200
Lapsityöohjaajat/lapsia per ohjaaja/v.	2/20 per vuosi	2/20 per vuosi		ka n. 27	ka n. 27
Srk:n kerhot/määrä (päiväkerho 4- ja 5-v., varhaisnuorten kerhot)	7	5		4 307 + 5 196	4 116 + 5 048
Srk:n kerhoihin osallistujien määrä/v. (päiväkerho + varhaisnuorten kerhot)	40+45	40+10		61569 + 64797	57028 + 63584
Järjestöt (MLL)					
Vertaistukiryhmät/määrä	0	0		416	
Perhekahvilat/osallistuneiden lapsiperheiden + lasten määrä		ei toimintaa v.2007/2008, aloitettu v.2009 alusta n. 5krt/kk		427/300 000 hlö	
Viikottaiset EU-ruokajaot, pakettien/jaon piirissä olevien henkil. lkm	546/1556	893/1635		68400 hlö	
				ei tilastoja, tietoa ei saatavilla	

TAUSTATIEDOT	Luvia	Koko maa/Satakunta
Väestö rakenne ja perhetyytit		
0-14 -vuotiaat, väestöosuus (%)	Sotka	Sotka
15-64 -vuotiaat, väestöosuus (%)	Sotka	Sotka
65 vuotta täyttäneet, väestöosuus (%)	Sotka	Sotka
Ulkomaalaisten lkm ja %	Tilastokeskus	Tilastokeskus
Yksinhuoltajaperheet, %osuus kaikista lapsiperheistä.	Sotka	Sotka
Kunnan työllisyys/työttömyys		
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	Sotka	Sotka
Kokonaistyöttömyys % työvoimasta	Sotka	Sotka
Nuorisotyöttömät %-osuus 15-24-vuotiaista	Sotka	Sotka
Lapsiperheiden toimeentulo		
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Sotka	Sotka
Toimeentulotukea saaneet nuoret, % 18-24 v. väestöstä	Sotka	Sotka
Rikollisuus ja väkivalta		
<i>Nuorten tekemät epäillyt rikokset</i>		
Omaisuusrikokset: (tekijän asuinkunta Luvia)		
ikäjaolle 0-15 v.	vanh.konstaapeli Timo Kekki / Poliisiasiain tietojärjestelmä/Polstat	
ikäjaolle 15-17 v.	vanh.konstaapeli Timo Kekki / Poliisiasiain tietojärjestelmä/Polstat	
ikäjaolle 18-28 v.	vanh.konstaapeli Timo Kekki / Poliisiasiain tietojärjestelmä/Polstat	
Liikenne rikokset 0-28 v. (tekijän asuinkunta Luvia)	vanh.konstaapeli Timo Kekki / Poliisiasiain tietojärjestelmä/Polstat	
Alkoholi- ja huumausainerikokset 0-28 v. (tekijän asuinkunta Luvia)	vanh.konstaapeli Timo Kekki / Poliisiasiain tietojärjestelmä/Polstat	
Koti- ja perheväkivallan takia tehdyt hälytyskäynnit	vanh.konstaapeli Timo Kekki/ Politrip/Häke-tiedot	
LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA EDISTÄVÄT PALVELUT		
Kasvatus- ja opetustoimi		
Poissaolot (lkm): luvalliset, tuntia	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
(lkm): luvattomat, tuntia	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Koulujen työolot, terveydelliset olot	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Oppilashuollon palvelut:		
Ollut koulukiusattuna vähint. 1 krt/viikossa	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Ollut kiusaajana vähintään 1 krt/vuodessa	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Henkilöstön jaksaminen, sairaspoissaolot/ päivien lkm /työntekijä	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Kouluavustajien määrä luokat 0-6	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Kouluavustajien määrä luokat 7-10	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Pienryhmien määrä luokat 0-6		
Opetusryhmien koko: oppilaita/opettaja luokilla 0-6 ja luokilla 7-10	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	Opetusministeriö/ Ryhmäkoot Suomi perusopetuksen luokilla 1-6
Oppilaita /terveydenhoitaja luokilla 0-6/7-10 (20% työajasta)	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	Opetusministeriö/ Perusopetuksen opetusryhmien koot 7-9 luokilla
Oppilaita/koulukuraattori	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Oppilaiden fyysinen kunto,Cooperin testi 7/8/9 -luokat	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Koululaisten ip-hoidossa olevat 1-2 luokkalaiset	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Lkm yksityisessä ip-hoidossa	Päivähoidotoimisto/ Kirsti Heinilä, päivähoidon johtaja	
Kirjatut väkivaltatilanteet	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
Ilman päättötodistusta jääneet oppilaat	Luvian peruskoulu/ Anneli Kyrövaara, toimistosihiteeri	
2. asteen koulutuksessa aloittaneet/ perusopetuksen päättötodistuksen saaneet, %	Valtiovarainministeriö 31.1.2009, Peruspalvelujen saatavuus ja riittävyys vuonna 2007	Valtiovarainministeriö 31.1.2009, Peruspalvelujen saatavuus ja riittävyys vuonna 2007

Päivähoito		
0-2 v. kokopäivähoitossa lkm ja % kaikista ikäryhmän lapsista	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
3-6 v. kokopäivähoitossa lkm ja % kaikista ikäryhmän lapsista	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
0-6 v. kokopäivähoitossa lkm ja % kaikista ikäryhmän lapsista	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
Huolen alueella olevien alle 7v.lkm ja %	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
Laaditut kuntoutussuunnitelmat	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
Henkilöstön jaksaminen, sairauspoissaolot	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
Henkilökohtaisten avustajien määrä %	Päivähoitotoimisto / Kirsti Heinilä, päivähoiton johtaja	
Terveys		
Lasten %-osuus, joilla suhteellinen paino väh. +20%	Luvian terveyskeskus/ Anna Saarinen, terveydenhoitaja	
Liikunnan harrastusta vähemmän kuin kerran viikossa, % 8.-9.-luokan oppilaista	Sotka	Sotka
EPDS-seula (synnytyksen jälkeinen masennus)	Luvian terveyskeskus/ Anna Saarinen, terveydenhoitaja	
Nukkumaanmeno aika/unen määrä 1. ja 5.lka	Luvian terveyskeskus/ Anna Saarinen, terveydenhoitaja	
Masentuneisuus nuorilla: keskivaikeaa tai vaikeaa masennusta sairastavien lkm ja %-osuus	Sotka	Sotka
Tupakoi päivittäin, % 8.-9.-luokan oppilaista	Sotka	Sotka
Tosi humalassa vähintään kerran kuussa, % 8.- ja 9.-luokkalaisista	Sotka	Sotka
Lasten lkm /kouluterveydenhoitaja (20% työajasta)	Luvian terveyskeskus/ Anna Saarinen, terveydenhoitaja	
Odottavien äitien lkm/äitiysneuvolan th	Luvian terveyskeskus/ Anna Saarinen, terveydenhoitaja	
Väkivaltaseula	Luvian terveyskeskus/ Anna Saarinen, terveydenhoitaja	
Vanhemmuuden puutetta, % 8.- & 9.-luokan oppilaista	Sotka	Sotka
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0-17 v. /1000 vastaavan ikäistä	Valtiovarainministeriö 31.1.2009, Peruspalvelujen saatavuus ja riittävyys vuonna 2007	Valtiovarainministeriö 31.1.2009, Peruspalvelujen saatavuus ja riittävyys vuonna 2007
Kulttuuri		
Lasten lkm ohjatun toiminnan piirissä	Vapaa-aikatoimi/ Krista Tupala, vs. vapaa-aikasihteeri	
Koulujen matkat/käynnit kulttuurikohteisiin	Vapaa-aikatoimi/ Krista Tupala, vs. vapaa-aikasihteeri	
Lapsille/nuorille tarjotut kulttuuritap./osallistujat	Vapaa-aikatoimi/ Krista Tupala, vs. vapaa-aikasihteeri	
Tukea saavien lapsille/nuorille palveluja tuottavien yhdistysten lkm.	Vapaa-aikatoimi/ Krista Tupala, vs. vapaa-aikasihteeri	
Kirjasto		
Lainaaaja/asukasluku, %	kirjastot.fi/ tilastotietokanta	kirjastot.fi/ tilastotietokanta
Kokonaislainaus/asukasluku	kirjastot.fi/ tilastotietokanta	kirjastot.fi/ tilastotietokanta
Lasten ja nuorten aineisto, kirjat/lehtivuosikerrat/av-aineisto	Luvian kirjasto/ Helena Kankaanpää, kirjaston johtaja	
Lapsille ja nuorille kohdenneet tilaisuudet ja niihin osallistuneet	Luvian kirjasto/ Helena Kankaanpää, kirjaston johtaja	
Kirjastonkäytön opetuskerrat	Luvian kirjasto/ Helena Kankaanpää, kirjaston johtaja	
Fyysiset käynnit/asukasluku	kirjastot.fi/ tilastotietokanta	kirjastot.fi/ tilastotietokanta
Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi		
Nuorille tarkoitettuja toimitiloja lkm	Vapaa-aikatoimi/ Krista Tupala, vs. vapaa-aikasihteeri	
Tukea saavien lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhdistysten lkm	Vapaa-aikatoimi/ Krista Tupala, vs. vapaa-aikasihteeri	
Nuorisotyön käyttökustannukset, netto, €/asukas	Valtiovarainministeriö 31.1.2009, Peruspalvelujen saatavuus ja riittävyys vuonna 2007	Valtiovarainministeriö 31.1.2009, Peruspalvelujen saatavuus ja riittävyys vuonna 2007
Ympäristö		
Sisäilman laatu kouluissa ja päiväkodeissa/koettu	Sosiaalipalvelut/ Kalevi Paloviita, terveystarkastaja	Sisäilmayhdistys Ry (2008), Sisäilmaluokitus 2000

Sosiaalitoimi		
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret lkm ja % ikäryhmissä:		
0-6 v.	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
7-17v.	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Huostaanotettujen lasten ja nuorten määrä lkm ja %	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Avohuollon tukitoimien piirissä olevat lapset lkm ja %	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Kotipalvelun tarjoamat palvelut lapsiperheille, tuntia/1000 lapsiperh.	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Lapsia asiakkaana/ls-sosiaalityöntekijä	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Lastensuojeluilmoitusten lkm	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Ls-tarpeen selvitysten lkm/tt. ja jonotiedot	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Ls-tarpeen selvitysten kesto aika, lkm ja % alle 1kk, 1-2kk, 3kk, yli 3kk	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Avohuollon tukitoimia saaneiden lasten ja perheiden lkm lasten ikäryhmittäin	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Vauvakäynnit (terveydenhoitaja + sosiaaliohjaaja)	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Huostaanotettujen lasten ja nuorten määrä lkm vuoden viimeisimmän tiedon mukaan.	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Kiireellisten sijoitusten määrä vuoden viimeisimmän tiedon mukaan	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Suunnittele mattomasti katkenneet sijoitukset/lapsi	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Perheeseen ja laitokseen sijoitettujen lasten lkm:t eriteltyinä shp:n mukaan	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Jälkihuollon tukitoimenpiteitä saaneiden lasten ja perheiden lkm ikäryhmittäin		
0-17v.	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
18-20v.	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Kotihoitoapua saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	
Sosiaalitoimen vahvistamat huoltajan tapaamissopimukset	Luvian sosiaalitoimi/ Ulla Tuunanen, sosiaaliohjaaja	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos/ Tuula Kuoppala
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v., % vast. ikäisestä väestöstä	Sotka	Sotka
Seurakunta		
Parisuhdetyö/osallistujien määrä /v. (parisuhdeillat)	Luvian seurakunta/ Pauliina Järvinen, seurakuntapastori	
Vertaisryhmät/määrä (perhekerho)	Luvian seurakunta/ Pauliina Järvinen, seurakuntapastori	Kirkkohallitus/ Helena Hooli
Vertaisryhmiin osallistujien määrä/v.	Luvian seurakunta/ Pauliina Järvinen, seurakuntapastori	Kirkkohallitus/ Helena Hooli
Lapsityöohjaajat/lapsia per ohjaaja/v.	Luvian seurakunta/ Pauliina Järvinen, seurakuntapastori	Kirkkohallitus/ Kari Ala-Kokkila
Srk:n kerhot/määrä (päiväkerho 4- ja 5-v., varhaisnuorten kerhot)	Luvian seurakunta/ Pauliina Järvinen, seurakuntapastori	Kirkkohallitus/ Helena Hooli
Srk:n kerhoihin osallistujien määrä/v. (päiväkerho + varhaisnuorten kerhot)	Luvian seurakunta/ Pauliina Järvinen, seurakuntapastori	Kirkkohallitus/ Helena Hooli
Järjestöt (MLL)		
Vertaistukiryhmät/määrä	MLL, Luvian paikallisyhdistys /Anu Heiska, puheenjohtaja	Vuosikertomus/Mannerheimin lastensuojeluliitto
Perhekahvilat/osallistuneiden lapsiperheiden + lasten määrä	MLL, Luvian paikallisyhdistys /Anu Heiska, puheenjohtaja	Vuosikertomus/Mannerheimin lastensuojeluliitto
Viikottaiset EU-ruokajaot, pakettien/jaon piirissä olevien henkil. lkm	MLL, Luvian paikallisyhdistys /Anu Heiska, puheenjohtaja	Vuosikertomus/Mannerheimin lastensuojeluliitto

Selitykset/Lisätiedot indikaattoreille

Ollut koulukiusattuna vähint. 1 krt/viikossa – kysely, tarkoittaa kaikkea toimintaa jota lapset/nuoret ovat kokeneet kiusaamisena

Koti- ja perheväkivallan takia tehdyt hälytyskäynnit – laskettu kaikista kotihälytykseksi merkityistä tehtävistä tehtävälmoitukset läpikäymällä (vanh. konstaapeli Timo Kekki)

Tekijän asuinkunta Luvia – Rikollisuus ja väkivalta –tilasto-osuus voidaan rakentaa kahdella tavalla, ”tekijän asuinkunta Luvia” tai ”rikoksen tapahtumakunta Luvia”. Mittaristossa käytetty määritelmää ”tekijän asuinkunta Luvia”

Poissaolot, kouluavustajien määrät, sairaspoissaolot (hlö-kunta) – kaikki koulut/kunnat eivät seuraa näitä järjestelmällisesti, siksi ei luotettavaa tilastoa saatavilla

Koulujen työolot, terveydelliset olot – kokemusperäinen

Oppilaita /terveydenhoitaja luokilla 0-6/7-10 (20% työajasta) – Terveydenhoitajan työajasta 20% kouluterveydenhoitoa

Oppilaita/koulukuraattori – peruskoululla ei ole koulukuraattoria, sosiaaliohjaaja koululla 1pvä/vko

Kirjatut väkivaltatilanteet – ei sisällä oppilaiden välisiä nahisteluja yms., sisältää toimenpiteitä aiheuttaneet väkivaltatilanteet

Huolen alueella olevien alle 7v.lkm ja % - huolta, jonka kasvatushenkilöstö lapsessa havaitsee, mutta josta ei ole vielä tutkimusta tai diagnoosia

EPDS-seula (synnytyksen jälkeinen masennus), masennuksen rajan ylittäneet, % - Käytetään 100%:sesti, n.10% seuloista masennuksen pistemäärä ylittyy

Lasten lkm ohjatun toiminnan piirissä – nuorisotoimen alaiset liikunnalliset iltapäiväkerhot, partiolaiset, 4h-yhdistyksen toiminta

Lapsille/nuorille tarjotut kulttuuritap./osallistujat – Maj Karma 24.2.2007

Tukea saavien lapsille/nuorille palveluja tuottavien yhdistysten lkm -
2007: vapaa-aikalautakunnan avustusta saaneita nuorisoyhdistyksiä oli 4, urheiluseuroja, joilla palveluja nuorisolle 5, kulttuuriyhdistyksiä, joilla palveluja nuorisolle 1
2008: vapaa-aikalautakunnan avustusta saaneita nuorisoyhdistyksiä oli 4, urheiluseuroja, joilla palveluja nuorisolle 4, kulttuuriyhdistyksiä, joilla palveluja nuorisolle 1

Perhekahvilat/osallistuneiden lapsiperheiden + lasten määrä - Perhekahvila toiminta v. 2009 alusta. Kahvilaan osallistuneiden määrä on vaihdellut 20 – 50 henkilöllä.

Poissaolot (lkm): luvalliset, tuntia – perheiden 1-2 viikon lomamatkojen lisääntyminen kovalla vauhdilla selittää luvallisten poissaolojen korkean ja lisääntyneen lukumäärän